Med kvindelig kaptajn over Atlanten

Omkring to af de cirka 1000 lystbåde, der hvert år krydser Atlanten, har en kvindelig kaptajn. Spring ud i det - piger, lyder opfordringen fra Bodil Nielsen.

Havde man spurgt Bodil Nielsen for et par år siden, om hun skulle være skipper og eneansvarlig for en sejltur over Atlanterhavet, så ville svaret helt sikkert have været: "Nej!"

Med skæbnen som mellemmand blev hun alligevel kaptajn på eget skib. Over 7000 sømil fra Trinidad til Danmark har både givet hende mange utrolige oplevelser og ikke mindst troen på sig selv og egne evner.

"Langturssejlads er en mandeverden. Kvinder og koner, der er med mænd på tur, er tilfredse med rollen som gaster. Man skal turde tage det fulde ansvar. Hvis man tør det, så kan det meste faktisk lade sig gøre - også for en kvindelig kaptajn," siger 55-årige Bodil Nielsen efter at have sejlet "Joy", en Phantom 42, sikkert tilbage til hjemstavnen.

Hun har lidt på fornemmelsen, at mange kvinder simpelthen ikke har lyst til at tage det fulde ansvar over en sejlbåd.

"Jeg kan bare sige til dem, at jeg er utroligt glad for det, jeg har gjort. At have kommandoen på en sejlbåd over 7000 sømil har givet mig langt mere, end man umiddelbart skulle tro."

Ansvarsfordeling om bord

26 års sejlererfaring til trods har hun aldrig været i tvivl om, at det var hendes mand, der stod med det endelige ansvar, når de var af sted på langturssejlads. Der skulle et brud mellem hende og manden til, før hun pludselig fik øjnene op for, at hun faktisk selv var i stand til at træffe de afgørende beslutninger på de rigtige tidspunkter.

Bodils mand forlod hende og deres fælles Phantom 42 i Caribien i efteråret 2003. De var sammen taget af sted fra Danmark i november 2002 for at sejle til Caribien. Forinden havde de i en årrække sejlet sammen i Middelhavet. Tilbage i 1996 solgte de deres hus og flyttede om bord i båden. Turen over til Caribien gik fint, men vel ankommet endte det alligevel med et brud mellem ægtefællerne. Efter at have sundet sig lidt over tingenes tilstand besluttede Bodil sig for at fortsætte sejladsen med sig selv på "kommandobroen".

"Jeg havde pludselig noget, jeg skulle bevise overfor mig selv. Jeg havde noget, der skulle afsluttes, og det ville have virket helt forkert, hvis jeg ikke færdiggjorde den planlagte tur."

Der var ellers nok, der forsøgte at tale hende fra det. Deriblandt også hendes voksne søn og datter.

"Min mand sagde dog, at han var sikker på, at jeg godt kunne."

Gaster om bord

Turen skulle planlægges, og hun ville se de øer i Caribien, som hun havde →

Lor sisi. Loreet, venibh exercipit illaoreet, consequ smodions nim nonsequate vel.

Lor sisi. Loreet, venibh exercipit illaoreet, consequ smodions nim nonsequate vel.

drømt om i så mange år derhjemme i Danmark. Bodil måtte have fat i en gast eller to. Og med venners hjælp fik hun kontakt til John og Hanne.

Hanne var niece til nogle af Bodils gamle sejlervenner. En ung pige, der aldrig nogensinde havde prøvet at sejle før. John Olesen fik hun fat i gennem Foreningen til Langturssejlernes Fremme. Hun kendte ham ikke i forvejen. Men som selvbygger af en 43 fods sejlbåd derhjemme i Københavns Sydhavn var han ikke helt ubevandret i den maritime begrebsverden. Det skulle senere vise sig at være en fordel.

"Som kvinde var jeg jo lidt nervøs ved at tage mandlige gaster om bord. Det er heller ikke uden risiko. Man kan jo ikke vide, hvordan de er, når man først kommer af sted," fortæller Bodil.

Hanne, kom først til Trinidad. Hendes jomfrutur som gast og Bodils ditto som kaptajn blev ikke helt så vellykket som planlagt.

Slangerne på vandtanken om bord havde udvidet sig i varmen - og sprang af, så de 300 liter ferskvand stod og skvulpede på dørken. De søgte derfor tilbage til havnen for at få det ordnet. De tog af sted igen, men nu lavede slange nummer to samme nummer. I havn på ny. To spændebånd på alle slanger, og siden holdt de på vandet i tanken. Gast og kaptajn var lidt anspændte over de første uheld, og Hanne oplevede også sin første søsyge, da det begyndte at blæse op.

Optimismen var dog i behold, da de tog i lufthavnen for at hente John. Det var fredag, husker Bodil, og de stod i lufthavnen og så på, at alle forlod flyet. De havde ingen anelse om, hvordan han så ud. Og de blev ikke klogere den dag. Efter et stykke tid måtte de konstatere, at han slet ikke var med.

"Hvad ville du gøre derhjemme, hvis der var én der ikke dukkede op?, spurgte jeg Hanne - skrive en sms eller en mail, svarede hun!"

De gik ind hos et biludlejningsfirma i lufthavnen. Jo, de kunne da godt låne computeren, sagde den mandlige ekspedient med et stort smil, da han fik øje på unge, langbenede og lyshårede Hanne.

"Han sad og bagte på Hanne, mens jeg kæmpede med en ufattelig langsom og tung computer. Men jeg fik da min besked igennem, hvor jeg forklarede, hvor båden lå," siger Bodil.

Tilbage på båden kunne Bodil ikke finde ro. Hun måtte ringe til nogen. Igennem en kontakt i Danmark fandt hun frem til, at John først ankom lørdag. Bagagen var ikke nået frem til én af hans mellemlandinger, og han var derfor blevet tvunget til at vente på, at den ankom. Lørdag blev hele mandskabet samlet - klar til at opleve de caribiske øer.

"Joy" driver mod rev

Der er en god stemning, og det går fint de første dage. Men på fjerdedagen kom-

Lor sisi. Loreet, venibh exercipit illaoreet, consequ smodions nim nonsequate vel.

mer kaptajnen om bord på "Joy" ud i en krise, der går ud over selvtilliden.

"Vi har kastet anker og er gået i land på en ø. Der er andre lystbåde for anker lige omkring os. Blandt andre en fransk og en engelsk båd," fortæller Bodil.

Den franske båd er dog væk, da de noget senere kom tilbage. Og "Joy" ligger ikke, hvor den oprindeligt havde ligget - den driver frit derude - og der går bogstaveligt talt panik i kaptajnen.

"Jeg kan se min båd drive af sted lige for øjnene af mig. Det er forfærdeligt!"

Inden de når ud til båden, har den engelske ankerligger opfattet situationen. Mandskabet derfra ror over og får fat i "Joy", inden hun driver helt op på et rev lige i nærheden. De fortøjer hende til en bøje og smider det drivende anker op på fordækket.

"Vi når aldrig at takke englænderne, inden de sejler af sted. Men hvis de ikke havde været der, tør jeg slet ikke tænke på, hvad der var sket."

Selvtilliden får et knæk

Oplevelsen med det drivende anker giver hele mandskabet et chok. Turen er kun fire dage gammel, og det er allerede ved at gå helt galt. Bodils selvtillid får sig et gevaldigt knæk, og hun er lige ved at kaste hele sit personlige projekt fra sig i afmagt.

"På det tidspunkt sagde jeg til mig selv: Bodil, du er ikke opgaven voksen. Det her kan du bare ikke klare!"

Flere lokale har set, hvad der er sket, og da deres forklaring kommer på bordet, så bliver Bodil langsomt snakket tilbage på kursen. Det viser sig nemlig, at den franske båd, der også har ligget for anker, er kommet til at trække "Joy"s anker op, da de trak deres eget anker ind. De lokale kan forklare, at det var lige efter, den franske båd forsvandt, at "Joy" begyndte at drive.

"Da jeg fik at vide, at jeg faktisk var uden skyld i det skete, så kom jeg det skridt videre, der skulle til, for at jeg kunne hanke op i mig selv."

Selvtillid er en vigtig ting at have med sig i bagagen på sådan en tur. Det var ikke sidste gang, at noget gik galt, og der var brug for at trække på de personlige resurser.

Roret får et knæk

En aften, da alle er gået til ro med båden fortøjet til en bøje, bliver de pludselig vækket af en høj metallisk lyd. John ligger ude foran, Hanne ligger midtskibs, og kaptajnen agter. Ingen af dem kan helt bestemme lydens udgangspunkt. De leder, men finder intet.

"Jeg tænkte først, at det kunne være den lille vindmølle, vi netop havde fået monteret. Men det var det ikke!"

De lægger sig igen, men da endnu en stor dønning rammer båden, skærer den metalliske lyd sig atter ind i bevidstheden hos de ombordværende. Denne gang finder de ud af, at det er roret, der smækker frem og tilbage, når en dønning kommer rullende - wiren til udvekslingen er knækket - "Joy" er ustyrlig.

Udvekslingskæden er monteret med en lille wire igennem et meget, lille hul, og wiren ligger som en fuglerede derinde bagved. Heldigvis var der næsten reservedele til enhver tænkelig og utænkelig situation om bord på båden.

"Vi var først færdige næste dag klokken fem om eftermiddagen. Men det lykkedes os at udbedre skaden. Godt det ikke skete midt ude på åbent hav," konstaterer Bodil Nielsen.

Det kan man da ikke

Hanne var med i lidt over en måned. Hun stod af lige efter årsskiftet til 2004. Mange erfaringer og oplevelser rigere. John og Bodil fortsatte turen rundt til de caribiske øer.

Når Bodil kom op for at tjekke ind i de forskellige havnebyer, og hun lagde sit pas på bordet, så kiggede personalet på hende med forundring, og så var meldingen, at de skulle bruge kaptajnens pas.

"Så måtte jeg jo forklare, at det var mig, der var kaptajnen!"

Så blev der som regel helt stille, og Bodil kunne fornemme forundringen og et stænk af mistro. I starten gik gasten, John, somme tider med ind på kontoret, men det holdt han hurtigt op med. Det var altid ham de henvendte sig til, og når personalet så blev gjort opmærksom på, at det var Bodil, der var kaptajnen, så kom skrankepaveriet op i de lokale.

"Når vi kom i land henvendte folk sig altid til John. For det første troede de, han var min mand, og for det andet troede de, at han var kaptajnen."

Lor sisi. Loreet, venibh exercipit illaoreet, consequ smodions nim nonsequate vel.

Atlanten venter forude

Et halvt år og mange oplevelser i det caribiske ørige senere er Bodil nu ved at være klar til det store træk over Atlanterhavet. Det er blevet maj, og gasten John takker af. Han er til intense oplevelser - ikke til lange havsejladser. Det vil han lade andre om, så i maj måned får Bodil kontakt til en norsk gast, der året forinden havde krydset Atlanterhavet sammen med sin kone. Hans Olaf Brax er en erfaren sejler og i modsætning til John elsker han de lange, seje træk på åbent hav.

"Jeg fik set de øer i Caribien, jeg havde drømt om at se. Blandt andet De Dansk Vestindiske Øer var en stor →

Lor sisi. Loreet, venibh exercipit illaoreet, consequ smodions nim nonsequate vel.

oplevelse. Jeg havde gjort det klart, at tiden i Caribien ikke skulle være transportsejlads. Det havde John det fint med, mens Hans Olaf var en helt anden type, der helst var på åbent hav. Så mine gaster matchede opgaven fint," forklarer Bodil.

Hans Olaf har aldrig været om bord på en Phantom 42 før, så det første, der sker, er, at Bodil og han gennemgår hver en kvadratcentimeter af båden. Igennem de år Bodil og hendes mand har sejlet rundt, har hendes mand lavet skematiske tegninger over alle systemerne på båden, så man kan se, hvordan det hele er forbundet og fungerer. Det får de blandt andet glæde af en dag, hvor motoren sætter ud på en prøvetur. De finder ud af, at der er vand i et brændstoffilter, men ved hjælp af skemaerne finder de også ud af at frakoble filtret og sende brændstoffet igennem et reservefilter. Efter nogle forsøg får de atter gang i motoren, og de kan sejle i havn uden problemer.

"Hans Olaf var meget imponeret af alle skemaerne, og han var helt sikker på, at han skulle lave noget lignende, når han kom tilbage til sin egen båd."

Skandinavisk netværk

Inden de er klar til at tage af sted på den store havsejlads, danner de et netværk med en 15-16 andre skandinaviske både, som også skal over Atlanten i maj. De holder radiokontakt dagligt og fortæller hinanden om position og daglige hændelser.

"Joy" er den eneste båd med en kvindelig kaptajn. Men det er ikke så underligt, når man ved, at cirka en promille af de lystbåde, der krydser Atlanterhavet har en kvinde på "kommandobroen".

Nordmanden og den danske kaptajn bliver enige om to timers vagter. Desuden bliver det en fast regel, at ingen af dem må gå på dæk om natten, og man skal altid være spændt fast til båden udendørs.

"Det værste, der kan ske på sådan en tur, er, hvis nogen falder over bord. Jeg ved hvor svært, det er at få en mand indenbords fra mand-over-bord-øvelser i godt vejr. Men når det sker i virkeligheden, er det jo stort set aldrig godt vejr, og så er det nærmest umuligt at hale folk indenbords."

Mod sædvane på denne årstid er vinden i nordøst, da "Joy" og de andre skandinaviske både drager af sted. Vinden holder sig i øst og nordøst på hele turen over Atlanten, så det bliver en usædvanlig tur med kryds hele vejen.

De kan heller ikke glæde sig over vindstyrken. Fire gange på 18 dage må mandskaberne lægge skib til stormende kuling.

"Vi havde en virkelig hård tur. Men heldigvis var min mandlige norske gast en optimist af rang. Hvis jeg f.eks. sagde: Puha sikken et vejr vi havde i går. Så sagde Hans Olaf: Ja, men det var i går, det er glemt nu."

Azorerne på 18 døgn

På trods af at Bodil altså var den eneste kvindelige kaptajn i det skandinaviske felt, så kom "Joy" som den første af de 17 skandinaviske både frem til øgruppen Azorerne. Efter 18 døgn og 18 timers sejlads rammer Bodil og hendes norske gast bestemmelsesstedet.

"Det var fantastisk at komme i land. Og det var en stor personlig sejr for mig."

Hun kunne også mærke, at hun blev betragtet som en helt. Ikke mindst af de andre kvinder på bådene.

"De sagde, at de aldrig kunne have gjort det. Altså stå med hele ansvaret som kaptajn."

Bodil havde tre uger med fest, glade dage og afslapning i solen på Azorerne, inden John atter stødte til og var med til at sejle "Joy" resten af vejen tilbage til Danmark.

Nu er hun så atter tilbage i Danmark. Hun har solgt sin andel af "Joy" til sin eksmand og søger i øjeblikket arbejde. Men lykkes det ikke at få foden indenfor nogle steder, så vil hun da ikke helt udelukke, at hun vil ud at sejle igen til foråret. Men hun har ingen båd og er ikke helt klar over om hun kan indordne sig som gast, nu hun har prøvet at stå med hele ansvaret selv. Vi får se, hvad der sker. Under alle omstændigheder har hun al mulig grund til at være både glad og stolt over sin bedrift.

"Når jeg ser tilbage på alle de situationer, som jeg har kunnet klare. Alle de situationer, der kunne have endt helt galt, hvis jeg ikke traf den rigtige beslutning, så kan jeg ikke andet end at være glad og stolt."